

**Stichting Prinses Beatrix Spierfonds
Den Haag**

Jaarrekening 2018

Inhoudsopgave

Jaarrekening

Samengevoegde balans per 31 december 2018	3
Samengevoegde staat van baten en lasten over 2018	4
Kasstroomoverzicht 2018	5
Toelichting lastenverdeling over 2018	6

Toelichting bij de jaarrekening 2018

Toelichting bij de jaarrekening 2018	7
Grondslagen voor de waardering van activa en passiva	8
Grondslagen voor de resultaatbepaling	11

Toelichting op de balans

A. Materiële vaste activa	12
B. Financiële vaste activa	13
C. Vorderingen en overlopende activa	13
E. Reserves	14
F. Fondsen	14
G. Voorzieningen	15
H. Langlopende schulden	15
I. Kortlopende schulden	15
J. Niet in balans opgenomen activa en verplichtingen	16

Toelichting op de staat van baten en lasten

K. Baten	17
L. Besteed aan doelstellingen	20
M. Wervingskosten	22
N. Kosten beheer en administratie	22
O. Kosten eigen organisatie	23
P. Saldo financiële baten en lasten	24
Bezoldiging bestuur en directie	25
Vaststelling jaarrekening	26
Resultaatverdeling	26
Ondertekening bestuur	26

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	26
---	----

Jaarrekening

(na resultaatbestemming)

Samengevoegde balans per 31 december 2018

		31 december 2018	31 december 2017
		€	€
ACTIVA			
Materiële vaste activa	A	618.613	610.143
Financiële vaste activa	B	9.832.800	10.370.314
		10.451.413	10.980.457
Vorderingen en overlopende activa	C	2.592.288	2.644.073
Liquide middelen	D	9.350.793	10.340.532
		11.943.081	12.984.605
Totaal		22.394.494	23.965.062
PASSIVA			
Reserves en fondsen			
<i>Reserves</i>	E		
Continuïteitsreserve		2.200.000	2.100.000
Bestemmingsreserve subsidiëring PO's		1.473.000	1.473.000
Bestemmingsreserve nog af te wikkelen nalatenschappen		549.751	570.225
Reserve als bron van inkomsten		4.532.709	5.738.637
		8.755.460	9.881.862
<i>Fondsen</i>	F		
Bestemmingsfondsen		753.488	597.430
		9.508.948	10.479.292
Voorzieningen	G	901.033	928.959
Langlopende schulden	H	5.107.973	5.859.830
Kortlopende schulden	I	6.876.540	6.696.981
Totaal		22.394.494	23.965.062

Samengevoegde staat van baten en lasten over 2018

		<u>Werkelijk 2018</u>	<u>Begroet 2018</u>	<u>Werkelijk 2017</u>
		€	€	€
Baten:				
Baten van particulieren	K			
Baten van bedrijven	K1	4.317.084	4.100.000	3.625.907
Baten van loterijorganisaties	K2	102.290	125.000	134.945
Baten van subsidies van overheden	K3	1.425.577	1.275.000	1.553.405
Baten van andere organisaties	K4	0	0	0
zonder winststreven	K5	609.610	600.000	815.049
Som van de geworven baten		<u>6.454.561</u>	<u>6.100.000</u>	<u>6.129.306</u>
Baten als tegenprestatie voor de levering				
van producten en/of diensten	K6	15.376	15.000	15.158
Overige baten	K7	149.347	145.000	164.474
Som van de baten		<u>6.619.284</u>	<u>6.260.000</u>	<u>6.308.938</u>
Lasten:				
Besteed aan doelstellingen	L			
Wetenschappelijk onderzoek	L1	2.897.026	4.214.000	3.507.252
patiëntondersteuning	L2	1.450.882	1.456.000	1.286.678
Voorlichting	L3	1.587.508	1.429.000	1.478.155
		<u>5.935.416</u>	<u>7.099.000</u>	<u>6.272.085</u>
Wervingskosten	M	1.163.082	1.268.000	1.177.357
Kosten beheer en administratie	N	285.207	223.000	219.286
Som van de lasten		<u>7.383.705</u>	<u>8.590.000</u>	<u>7.668.728</u>
Saldo voor financiële baten en lasten		<u>-764.421</u>	<u>-2.330.000</u>	<u>-1.359.790</u>
Saldo financiële baten en lasten	P	-205.923	460.000	698.636
Som van baten en lasten		<u><u>-970.344</u></u>	<u><u>-1.870.000</u></u>	<u><u>-661.154</u></u>
Bestemming saldo van baten en lasten:				
Toevoeging aan/onttrekking van:				
Continuïteitsreserve		100.000	0	200.000
Bestemmingsreserve nog af te wikkelen nalatenschappen		-20.474	0	0
Reserve als bron van inkomsten		-1.205.928	-1.870.000	-1.029.134
Bestemmingsfonds 'Wetenschappelijk onderzoek'		69.647	0	0
Bestemmingsfonds 'SMA de wereld uit!'		74.399	0	89.853
Bestemmingsfonds 'GBS/CIDP de wereld uit!'		-27.932	0	6.138
Bestemmingsfonds 'MD de wereld uit!'		23.096	0	-55.981
Bestemmingsfonds 'FSHD de wereld uit!'		8.306	0	91.801
Bestemmingsfonds 'DVN de wereld uit!'		-19.300	0	36.169
Bestemmingsfonds 'Pompe de wereld uit!'		27.842	0	0
		<u>-970.344</u>	<u>-1.870.000</u>	<u>-661.154</u>
Kengetallen:				
Besteed aan doelstellingen/som van de baten	L	89,7%	113,4%	99,4%
Besteed aan doelstellingen/som van de lasten	L	80,4%	82,6%	81,8%
Wervingskosten/som van de geworven baten	M	18,0%	20,8%	19,2%
Kosten beheer en administratie/som van de lasten	N	3,9%	2,6%	2,9%

Kasstroomoverzicht over 2018

		<u>2018</u>		<u>2017</u>	
	pag.	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Tekort/overschot	4		-970.344		-661.154
Aanpassing voor:					
Afschrijving op materiële vaste activa	12	52.034		47.712	
Mutatie voorzieningen	3	<u>-27.926</u>		<u>32.447</u>	
			24.108		80.159
Verandering in werkkapitaal:					
Vorderingen	3	51.785		-622.925	
Kortlopende schulden	3	<u>179.559</u>		<u>553.389</u>	
			231.344		-69.536
Kasstroom uit operationele activiteiten			<u>-714.892</u>		<u>-650.531</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investerings materiële vaste activa	12	<u>-60.504</u>		<u>-37.190</u>	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			-60.504		-37.190
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Financiële vaste activa	3	537.514		602.114	
Mutaties langlopende schulden	3	<u>-751.857</u>		<u>17.542</u>	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			-214.343		619.656
Netto kasstroom (toename/afname geldmiddelen)			<u><u>-989.739</u></u>		<u><u>-68.065</u></u>
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:					
			<u>2018</u>		<u>2017</u>
			€		€
Stand per 1 januari			10.340.532		10.408.597
Mutatie boekjaar			<u>-989.739</u>		<u>-68.065</u>
Stand per 31 december	3		<u><u>9.350.793</u></u>		<u><u>10.340.532</u></u>

Toelichting lastenverdeling over 2018

Bestemming	Besteed aan doelstellingen			Wervingskosten	Kosten beheer en administratie	Totaal 2018	Begroot 2018	Totaal 2017
	Weten-schappelijk onderzoek	Patiënt-onder-steuning	Voortlichting					
Lasten	€	€	€	€	€	€	€	€
Verstrekte subsidies en bijdragen	2.663.100	1.297.252	0	0	3.960.352	5.280.000	4.399.383	
Aankopen en verwervingen	0	0	0	344.295	344.295	375.000	359.428	
Uitbesteed werk	0	0	0	110.928	110.928	150.000	112.123	
Communicatiekosten	0	0	808.663	0	808.663	625.000	687.616	
Personeelskosten	01 195.712	128.594	651.572	592.357	1.27.876	1.717.000	1.635.878	
Huisvestingskosten	02 4.504	2.939	14.836	13.436	2.768	60.000	55.485	
Kantoor- en algemene kosten	03 27.702	18.148	92.453	83.903	150.633	330.000	371.103	
Afschrijving	04 6.008	3.949	19.984	18.163	3.930	53.000	47.712	
Totaal	2.897.026	1.450.882	1.587.508	1.163.082	285.207	7.383.705	7.668.728	
Toerekeningspercentage 2018	10,83%	7,11%	36,07%	32,78%	13,21%	100,00%		
Toerekeningspercentage 2017	11,14%	7,56%	37,46%	33,45%	10,39%	100,00%		

Met het toerekeningspercentage wordt bedoeld het gedeelte van de kosten met een gemengd karakter dat wordt toegerekend aan deze bestemming. Kosten van beheer en administratie zijn die kosten die de organisatie maakt in het kader van de (interne) beheersing en administratievoering en niet worden toegerekend aan de doelstelling of werving van baten.

De toerekening van de kosten eigen organisatie, in procenten per doelstelling, is bepaald aan de hand van de geschatte urenbesteding per medewerker per doelstelling. De schatting is gebaseerd op de tijdverantwoording in het verleden.

Volgende kostenposten zijn voor 100% toebedeeld aan kosten beheer en administratie:

- bankkosten
- accountantskosten
- advieskosten

Kosten van uitzendkrachten worden toebedeeld aan de bestemmingen waarvoor de uitzendkrachten zijn ingehuurd.

Toelichting bij de jaarrekening 2018

Vestigingsadres

Stichting Prinses Beatrix Spierfonds (KvK-nummer 41151611) is feitelijk gevestigd aan de Javastraat 86, 2585 AS te Den Haag.

Organisatiestructuur

Stichting Prinses Beatrix Spierfonds en Stichting Exploitatie Vakantiehuizen Prinses Beatrix Spierfonds (SEV) (KvK-nummer 41160099), beide gevestigd in Den Haag, vormen samen een economische eenheid.

Uit dien hoofde is de gecombineerde balans en staat van baten en lasten van deze stichtingen in deze jaarrekening opgenomen.

Totale (huur)baten van de SEV bedraagt in 2018 €143.448 (v.j. €149.474).

Totale exploitatiekosten van de SEV bedraagt in 2018 €134.030 (v.j. €164.037).

Het exploitatie-overschot van de SEV bedraagt in 2018 €9.418 (v.j. tekort €14.563).

Reserves van de SEV bedraagt in 2018 €45 (v.j. €45).

Doel van de Stichting Prinses Beatrix Spierfonds is het bestrijden van spierziekten door het financieren van wetenschappelijk onderzoek en het verbeteren van de kwaliteit van leven van patiënten en hun familie.

Doel van de Stichting Exploitatie Vakantiehuizen Prinses Beatrix Spierfonds is het verhogen van kwaliteit van leven van personen die lijden aan spierziekten die onder de doelstelling van de Stichting Prinses Beatrix Spierfonds vallen. Stichting Exploitatie Vakantiehuizen Prinses Beatrix Spierfonds tracht dit doel te bereiken door het verhuren van specifiek voor bovengenoemde doelgroep (gehandicapten) aangepaste vakantiewoningen.

Stichting Prinses Beatrix Spierfonds en Stichting Exploitatie Vakantiehuizen Prinses Beatrix Spierfonds beogen geen winst.

De bestuurlijke samenstelling van beide stichtingen is aan elkaar gelijk.

De jaarrekening is opgesteld op 3 april 2019.

Verslaggevingperiode

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van een verslagperiode van een jaar. Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen op geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Onder de investeringen in materiële vaste activa zijn alleen opgenomen de investeringen waarvoor in 2018 geldmiddelen zijn opgeofferd.

Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de directie van het Prinses Beatrix Spierfonds zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat de directie schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Ontvangsten en uitgaven worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Vergelijking met voorgaand jaar

De jaarrekening is opgesteld conform de nieuwste richtlijn 'RJ 650 Fondsenwervende organisaties' gedateerd op 11 oktober 2016.

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorafgaande jaar.

Vreemde valuta

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum. Monetair activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de winst-en-verliesrekening. Niet-monetaire activa die volgens de verkrijgingsprijs worden gewaardeerd in een vreemde valuta worden omgerekend tegen de wisselkoers op de transactiedatum.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen. De vervaardigingsprijs bestaat uit de aanschaffingskosten van grond- en hulpstoffen en kosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan de vervaardiging inclusief installatiekosten.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur.

Gebouwen	:	3%
Inventaris, auto en collectemateriaal	:	10 - 33,3%

Financiële vaste activa

Effecten, niet zijnde obligaties, worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Vervolgens worden de ter beurze genoteerde effecten gewaardeerd tegen de beurswaarde. Alle gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen van de beursgenoteerde effecten worden verantwoord in de staat van baten en lasten. Obligaties worden door het Prinses Beatrix Spierfonds in de regel aangehouden tot het einde van de looptijd. De obligaties worden gewaardeerd tegen de gearmotiseerde kostprijs. Het verschil tussen de aanschafwaarde en de aflossingswaarde wordt vereffend middels afschrijvingen/bijgeschrijvingen gedurende de resterende looptijd van de lening. Transactiekosten die zijn toe te rekenen aan effecten die na eerste verwerking worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen via de winst-en-verliesrekening worden rechtstreeks in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

De onder financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Vervolgens worden deze vorderingen gewaardeerd tegen de aflossingswaarde.

Bijzondere waardevermindering van vaste activa

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

In 2018 zijn er geen indicaties geweest en er is geen sprake van bijzondere waardeverminderingen.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie.

Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er, op basis van de effectieve rente, rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Reserves

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve is gevormd voor de dekking van risico's om zeker te stellen dat ook in de toekomst aan de verplichtingen kan worden voldaan.

Bestemmingsreserve subsidies patiëntenorganisaties

Betreft een bestemmingsreserve aangehouden door het bestuur ten behoeve van de subsidiëring van patiënten-organisaties op lange termijn.

Bestemmingsreserve nog af te wikkelen nalatenschappen

Betreft een bestemmingsreserve aangehouden door het bestuur ter grootte van de waardering van de nog af te wikkelen nalatenschappen belast met vruchtgebruik.

Reserve als bron van inkomsten

Voor de realisatie van de doelstelling op lange termijn, is een reserve als bron van inkomsten gevormd. De reserve is bestemd voor bestedingen aan de doelstellingen van het Prinses Beatrix Spierfonds.

Fondsen

Bestemmingsfonds 'Wetenschappelijk onderzoek'

Bestemmingsfonds 'Wetenschappelijk onderzoek' betreft van derden verkregen middelen die specifiek bestemd zijn voor wetenschappelijk onderzoek naar spierziekten, niet zijnde SMA, GBS/CIAP, MD, FSHD, DVN en Pompe.

Bestemmingsfonds 'SMA de wereld uit!'

Bestemmingsfonds 'SMA de wereld uit!' betreft van derden verkregen middelen die specifiek bestemd zijn voor wetenschappelijk onderzoek naar de spierziekte spinale spieratrofie (SMA).

Bestemmingsfonds 'GBS/CIAP de wereld uit!'

Bestemmingsfonds 'GBS/CIAP de wereld uit!' betreft van derden verkregen middelen die specifiek bestemd zijn voor wetenschappelijk onderzoek naar de spierziekte Guillain-Barré syndroom (GBS) en chronische inflammatoire demyeliniserende polyneuropathie (CIAP).

Bestemmingsfonds 'MD de wereld uit!'

Bestemmingsfonds 'MD de wereld uit!' betreft van derden verkregen middelen die specifiek bestemd zijn voor wetenschappelijk onderzoek naar de spierziekte myotone dystrofie (MD).

Bestemmingsfonds 'FSHD de wereld uit!'

Bestemmingsfonds 'FSHD de wereld uit!' betreft van derden verkregen middelen die specifiek bestemd zijn voor wetenschappelijk onderzoek naar de spierziekte facioscapulohumerale dystrofie (FSHD).

Bestemmingsfonds 'DVN de wereld uit!'

Bestemmingsfonds 'DVN de wereld uit!' betreft van derden verkregen middelen die specifiek bestemd zijn voor wetenschappelijk onderzoek naar de spierziekte dunnevezelneuropathie (DVN).

Bestemmingsfonds 'Pompe de wereld uit!'

Bestemmingsfonds 'Pompe de wereld uit!' betreft van derden verkregen middelen die specifiek bestemd zijn voor wetenschappelijk onderzoek naar de spierziekte van Pompe.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voor uitgaven voor groot onderhoud wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Kortlopende schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de schulden in de winst-en-verliesrekening als interestlast verwerkt.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Baten

Baten

Baten worden verantwoord in het jaar waaraan ze kunnen worden toegerekend.

Collecte

Opbrengst uit collecte betreft de collecteopbrengst vóór aftrek van eventuele kosten van comités en stortingskosten van banken.

Baten uit nalatenschappen

Erfstellingen en legaten worden opgenomen in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Dit is normaliter het geval als de akte van scheiding en deling van de notaris is ontvangen. Voorlopige uitbetalingen in de vorm van voorschotten worden in het boekjaar waarin ze worden ontvangen verantwoord als baten uit nalatenschappen, voor zover deze niet al in een voorgaand boekjaar zijn verantwoord. Vruchtgebruik uit nalatenschap wordt in de jaarrekening verwerkt indien de vruchtgebruiker de nalatenschap niet mag interen, vervreemden of beleggen. Voor de waardering van het vruchtgebruik wordt de berekening van erf- en schenkbelasting van de belastingdienst gehanteerd.

Donaties en giften

Donaties en giften worden verantwoord in het jaar waarin zij worden ontvangen.

Baten van loterijorganisaties

De toegezegde bijdragen uit nationale loterijen worden verantwoord als baten van loterijorganisaties.

Baten van andere organisaties zonder winststreven

De ontvangen bijdragen van kerken en andere fondsenwervende instellingen worden verantwoord als baten van andere organisaties zonder winststreven.

Kosten

Bestedingen aan doelstelling

Bijdragen betreffende wetenschappelijk onderzoek en patiëntenzorg worden als last verantwoord in het jaar waarin deze bijdragen zijn toegezegd.

De huurprijzen van de vakantiehuisen worden gesubsidieerd door het Prinses Beatrix Spierfonds. Het exploitatietekort van de vakantiehuisen is opgenomen in de gecombineerde staat van baten en lasten onder de post 'besteding aan patiëntondersteuning'.

Het Prinses Beatrix Spierfonds geeft voorlichting, die primair ten doel heeft het bewerkstelligen van bewustwording, attitudeverandering en gedragsverandering bij de doelgroep.

Kosten organisatie

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Het Prinses Beatrix Spierfonds heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord. Mutaties in de pensioenvoorziening worden ook in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Het bedrag dat als pensioenvoorziening is opgenomen, is de beste schatting van de nog niet afgefinancierde bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

Afschrijvingen materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Saldo financiële baten en lasten

Opbrengsten en kosten uit financiële activa worden verantwoord onder de post 'saldo financiële baten en lasten'.

Opbrengsten en kosten uit financiële activa worden verantwoord in het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Toelichting op de balans

A. Materiële vaste activa

	Gebouwen en terreinen	Inventaris auto's en collecte- materiaal	Vakantie- huizen en faciliteiten	Totaal
	€	€	€	2018 €
Stand per 1 januari 2018				
Verkrijgings- of vervaardigingsprijzen	1.163.204	406.867	10	1.570.081
Cumulatieve waardevermindering en afschrijvingen	-591.868	-368.070	0	-959.938
Boekwaarde	<u>571.336</u>	<u>38.797</u>	<u>10</u>	<u>610.143</u>
Mutaties				Afsc
Investerings-	0	60.504	0	60.504
Afschrijvingen	-34.896	-17.138	0	-52.034
Aanschafwaarde desinvesteringen	0	-30.411	0	-30.411
Waardeverminderingen	0	0	0	0
Terugneming van waardeverminderingen	0	0	0	0
Cumulatieve afschrijvingen desinvesteringen	0	30.411	0	30.411
Saldo	<u>-34.896</u>	<u>43.366</u>	<u>0</u>	<u>8.470</u>
Stand per 31 december 2018				
Verkrijgings- of vervaardigingsprijzen	1.163.204	436.960	10	1.600.174
Cumulatieve waardevermindering en afschrijvingen	-626.764	-354.797	0	-981.561
Boekwaarde	<u>536.440</u>	<u>82.163</u>	<u>10</u>	<u>618.613</u>
Afschrijvingspercentage	<u>0 - 3%</u>	<u>10 - 33,3%</u>		

De WOZ-waarde van de gebouwen en terreinen bedraagt in 2018 €1.148.000 (v.j. €1.053.000).

De WOZ-waarde van de vakantiehuizen bedraagt in 2018 €3.581.000 (v.j. €3.466.000).

De in gebruik genomen vakantiehuizen inclusief faciliteiten, zijn gezien de beperkte aanwendbaarheid (uitsluitend in het kader van de doelstelling van het Fonds) afgewaardeerd tot een euro per huis.

Van bovenstaande materiële vaste activa wordt €618.603 (v.j. €610.133) aangehouden voor de bedrijfsvoering en €10 (€1,- per vakantiehuis) voor de directe aanwending in het kader van de doelstelling.

B. Financiële vaste activa

	2018		2017	
Effecten	€		€	
Aandelen				
Obligaties	5.829.455		6.356.938	
Saldo per 31 december	4.003.345		4.013.376	
	<u>9.832.800</u>		<u>10.370.314</u>	

	Aandelen		Obligaties		Totaal
	€	€	€	€	€
Waarde per 1 januari 2018		6.356.938		4.013.376	10.370.314
Aflossingen		0		0	0
Verkrijging uit					
erfstellingen en legaten	0		0		0
Aankopen	1.191.017		0		1.191.017
Aankopen tegen aanschafwaarde		1.191.017		0	1.191.017
Verkopen tegen beurswaarde	-1.288.426		0		-1.288.426
Verkopen tegen boekwaarde	0		0		0
Gerealiseerd koersresultaat	332.274		0		332.274
Verkopen tegen aanschafwaarde		-956.152		0	-956.152
Afschrijving agio/disagio		0		-10.031	-10.031
Mutatie ongerealiseerd koersresultaat		-762.348		0	-762.348
Waarde per 31 december 2018		<u>5.829.455</u>		<u>4.003.345</u>	<u>9.832.800</u>

Obligaties worden door het Prinses Beatrix Spierfonds in de regel aangehouden tot het einde van de looptijd. De obligaties worden gewaardeerd tegen de gearmotiseerde kostprijs. Het verschil tussen de aanschafwaarde en de aflossingswaarde wordt vereffend middels afschrijvingen/bijschrijvingen gedurende de resterende looptijd van de lening. De reële waarde van de obligaties bedraagt ultimo 2018 €4.876.516 (v.j. €5.032.271). De obligaties betreffen met name staats- en staatsgerelateerde obligaties. De looptijd van de obligaties is gespreid over een periode van 1 tot 20 jaar. Het gemiddeld rentepercentage is 4,7%.

Het belegd vermogen wordt naast aandelen en obligaties voor een belangrijk deel aangehouden in deposito's.

	2014	2015	2016	2017	2018
Rendement beleggingsportefeuille (excl. liquiditeiten)**:	6,2%	5,7%	5,3%	6,3%	-2,3%

Financiële vaste activa worden aangehouden voor directe aanwending in het kader van de doelstelling.

C. Vorderingen en overlopende activa

	2018	2017
	€	€
Rechten uit testamentaire beschikkingen	710.137	633.737
Te vorderen nalatenschappen met vruchtgebruik	549.751	570.225
Lopende rente obligaties	137.512	137.385
Lopende rente deposito's	6.050	7.951
VriendenLoterij	126.394	137.299
VriendenLoterij geoormerkte loten	91.402	98.639
Lotto	120.790	134.087
Nog te ontvangen bijdragen cofinanciering	704.351	744.595
Omzetbelasting	3.621	1.565
Vooruitbetaalde en te vorderen posten	142.280	178.590
	<u>2.592.288</u>	<u>2.644.073</u>

De vordering uit hoofde van nalatenschappen met vruchtgebruik (€549.751) en een deel van de nog te ontvangen cofinanciering (€215.094) hebben een looptijd van langer dan een jaar. Alle andere vorderingen hebben een looptijd van korter dan een jaar. Van bovenstaande vorderingen en overlopende activa wordt €2.446.388 (v.j. €2.463.918) aangehouden voor directe aanwending in het kader van de doelstelling en €145.892 (v.j. €180.155) aangehouden voor de bedrijfsvoering.

** O.b.v. gemiddeld belegd vermogen volgens waarderingsgrondslagen Prinses Beatrix Spierfonds.

D. Liquide middelen

	2018	2017
	€	€
Deposito's		
Banken	8.167.000	9.397.000
Kas	1.182.868	942.012
	925	1.520
	<u>9.350.793</u>	<u>10.340.532</u>

De liquide middelen zijn direct opeisbaar. Het rentepercentage op de deposito's bedraagt gemiddeld 0,3%.

E. Reserves

<i>Reserves</i>	2018	2017
	€	€
Continuïteitsreserve		
Bestemmingsreserve subsidies PO's (patiëntenorganisaties)	2.200.000	2.100.000
Bestemmingsreserve nog af te wikkelen nalatenschappen	1.473.000	1.473.000
Reserve als bron van inkomsten	549.751	570.225
	<u>4.532.709</u>	<u>5.738.637</u>
	<u>8.755.460</u>	<u>9.881.862</u>

	Continuïteits- reserve	Bestemmings- reserve subsidies PO's	Bestemmings- reserve nog af te wikkelen nalatenschappen	Reserve als bron van inkomsten	2018	2017
	€	€	€	€	€	€
De mutaties in de reserves:						
Stand per 1 januari	2.100.000	1.473.000	570.225	5.738.637	9.881.862	10.140.771
Effect stelselwijziging	0	0	0	0	0	570.225
Stand per 1 januari	2.100.000	1.473.000	570.225	5.738.637	9.881.862	10.710.996
Toevoeging via resultaatbestemming	100.000	0	0	0	100.000	200.000
Ottrekking via resultaatbestemming	0	0	-20.474	-1.205.928	-1.226.402	-1.029.134
Stand per 31 december	<u>2.200.000</u>	<u>1.473.000</u>	<u>549.751</u>	<u>4.532.709</u>	<u>8.755.460</u>	<u>9.881.862</u>

Continuïteitsreserve

De omvang van de continuïteitsreserve is door het fonds vastgesteld op circa eenmaal de kosten eigen organisatie van het fonds, oftewel €2,2 miljoen.

Volgens de richtlijn van Goede Doelen Nederland "Reserves Goede Doelen" mag deze reserve maximaal 1,5 keer de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie bedragen. Onder de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie worden gerekend:

de wervingskosten, totale personeelskosten, huisvestingskosten, kantoor- en algemene kosten en afschrijvingskosten.

Op basis van deze richtlijn bedraagt de maximale toegestane continuïteitsreserve afgerond 3,9 miljoen.

De gevormde continuïteitsreserve blijft ruim binnen de norm van de richtlijn.

Op bovenstaande bestemmingsreserves berust geen verplichting. De beperkte bestedingsmogelijkheid is aangegeven door het bestuur.

F. Fondsen

<i>Bestemmingsfondsen</i>	2018	2017
	€	€
Bestemmingsfonds 'Wetenschappelijk onderzoek'	69.647	0
Bestemmingsfonds 'SMA de wereld uit!'	303.735	229.336
Bestemmingsfonds 'GBS/CIDP de wereld uit!'	5.650	33.582
Bestemmingsfonds 'MD de wereld uit!'	145.290	122.194
Bestemmingsfonds 'FSDH de wereld uit!'	184.455	176.149
Bestemmingsfonds 'DVN de wereld uit!'	16.869	36.169
Bestemmingsfonds 'Pompe de wereld uit!'	27.842	0
	<u>753.488</u>	<u>597.430</u>

De mutaties in de fondsen in het boekjaar 2018:

	Stand 1 januari	Toevoeging	Onttrekking	Mutatie per saldo	Stand 31 december
	€	€	€	€	€
Bestemmingsfonds 'Wetenschappelijk onderzoek'	0	218.248	-148.601	69.647	69.647
Bestemmingsfonds 'SMA de wereld uit!'	229.336	74.399	0	74.399	303.735
Bestemmingsfonds 'GBS/CIDP de wereld uit!'	33.582	6.068	-34.000	-27.932	5.650
Bestemmingsfonds 'MD de wereld uit!'	122.194	168.903	-145.807	23.096	145.290
Bestemmingsfonds 'FSDH de wereld uit!'	176.149	8.306	0	8.306	184.455
Bestemmingsfonds 'DVN de wereld uit!'	36.169	20.700	-40.000	-19.300	16.869
Bestemmingsfonds 'Pompe de wereld uit!'	0	27.842	0	27.842	27.842
	<u>597.430</u>	<u>524.466</u>	<u>-368.408</u>	<u>156.058</u>	<u>753.488</u>

De beperkte bestedingsmogelijkheid van de bestemmingsfondsen is aangegeven door derden.

G. Voorzieningen

	Totaal 2018	Totaal 2017
	€	€
Stand per 1 januari	928.959	896.512
Dotaties	0	60.000
Onttrekkingen	-27.926	-27.553
Stand per 31 december	<u>901.033</u>	<u>928.959</u>

De voorziening onderhoud is bestemd ter egalisatie van de kosten van groot onderhoud van de onroerende goederen. In 2018 is het meerjarenbeleidsplan voor groot onderhoud herzien. De dotatie voorziening groot onderhoud is hiermee afgestemd. Momenteel is de voorziening voldoende om groot onderhoud op termijn op te vangen. Een dotatie in 2018 kan achterwege blijven. De voorziening is aan te merken als langlopend.

H. Langlopende schulden

	2018	2017
	€	€
Toegekende bijdragen Wetenschappelijk Onderzoek	4.521.776	5.272.789
Bijzondere Leerstoelen	220.000	90.000
Prinses Beatrix Spierfonds Onderzoeksprijzen	366.197	497.041
	<u>5.107.973</u>	<u>5.859.830</u>

Onder de langlopende schulden staan verplichtingen voor langer dan 1 jaar verantwoord.

I. Kortlopende schulden

	2018	2017
	€	€
Toegekende bijdragen	4.971.621	4.677.524
PBS Onderzoeksprijzen	126.400	126.400
Toegekende bijdragen bewegingsstoornissen	180.873	136.014
Toegekende subsidiebijdragen aan patiëntenorganisaties	923.162	1.052.000
Vooruitontvangen subsidies	92.416	229.966
Reservering vakantiedagen	91.158	78.596
Pensioenpremies	0	0
Loonbelasting en sociale premies	52.419	47.058
Crediteuren	158.167	121.629
Vooruit ontvangen en te betalen posten	280.324	227.794
	<u>6.876.540</u>	<u>6.696.981</u>

Toegekende bijdragen betreffen het kortlopend deel van de tot en met 2018 toegekende bijdragen die nog niet zijn uitgekeerd. De overige kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan een jaar. Toegekende bijdragen bewegingsstoornissen heeft betrekking op een toezegging aan de Parkinson Vereniging bestemd voor onderzoek naar de ziekte van Parkinson. Toezegging is gefinancierd vanuit bestemde nalatenschappen voor Parkinson. Betalingen aan Parkinson Vereniging vindt plaats als de bestemde gelden door het Prinses Beatrix Spierfonds zijn ontvangen.

De Prinses Beatrix Spierfonds Onderzoeksprijzen bestaan uit:

	Onderzoeks- prijs spierziekten	Totaal 2018	Totaal 2017
Stand per 1 januari	€	€	€
Toekenningen	623.441	623.441	867.001
Bestedingen	0	0	0
Vrijval	-130.844	-130.844	-243.560
Stand per 31 december	0	0	0
	<u>492.597</u>	<u>492.597</u>	<u>623.441</u>
Waarvan langlopend deel	366.197	366.197	497.041
Waarvan kortlopend deel	126.400	126.400	126.400
	<u>492.597</u>	<u>492.597</u>	<u>623.441</u>

J. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Niet verwerkte rechten

Ultimo 2018 heeft het Prinses Beatrix Spierfonds 13 nog niet afgewikkelde nalatenschapdossiers, waaronder en 4 nalatenschappen met vruchtgebruik, die niet zijn verwerkt in de jaarrekening. Door onzekerheden in de nalatenschappen is een betrouwbare schatting van de omvang niet mogelijk. Bij het vaststellen van de omvang van de lopende nalatenschappen wordt voorzichtigheid getracht.

Voorwaardelijke verplichtingen

Ultimo 2018 zijn er geen voorwaardelijke verplichtingen.

Meerjarige financiële verplichtingen

Vanwege de focus op spierziekten is de relatie met de patiëntenorganisaties BOSK, MSVN, Parkinson Vereniging en Vereniging van Huntington herzien. Met deze 4 patiëntenorganisaties is in 2012 overeengekomen dat er met ingang van boekjaar 2012 ieder boekjaar 19,1% van de loterijopbrengst, minus de geoormerkte opbrengst, van het voorafgaand boekjaar, zal worden toegekend aan deze patiëntenorganisaties. Aan ieder van de patiëntenorganisatie wordt 25% van 19,1% van de genoemde loterijopbrengst toegekend.

Niet verwerkte verplichtingen

Ultimo 2018 is er geen sprake van niet verwerkte verplichtingen.

Toelichting op de staat van baten en lasten

K. Baten

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
	€	€	€
K1 Baten van particulieren	4.317.084	4.100.000	3.625.907
K2 Baten van bedrijven	102.290	125.000	134.945
K3 Baten van loterijorganisaties	1.425.577	1.275.000	1.553.405
K4 Baten van subsidies van overheden	0	0	0
K5 Baten van andere organisaties zonder winststreven	609.610	600.000	815.049
<i>Som van de geworven baten</i>	<i>6.454.561</i>	<i>6.100.000</i>	<i>6.129.306</i>
K6 Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	15.376	15.000	15.158
K7 Overige baten	149.347	145.000	164.474
<i>Som van de baten</i>	<i>6.619.284</i>	<i>6.260.000</i>	<i>6.308.938</i>

K1 Baten van particulieren	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
	€	€	€
Collecte	1.537.039	1.425.000	1.442.439
Nalatenschappen	1.466.995	1.200.000	784.915
Bestemde nalatenschappen	20.873	0	253.647
Donaties en giften algemeen	1.004.553	975.000	856.942
Bestemde donaties en giften	287.624	500.000	287.964
Totaal	4.317.084	4.100.000	3.625.907
Aantal collectanten	28.000		28.000

In 2018 zijn de baten van particulieren ten opzichte van 2017 gestegen met €691.177 (19,1%).

De opbrengst 'Collecte' is de jaarlijkse opbrengst uit de collecte vóór aftrek van kosten comités en stortingskosten van banken. De collecteopbrengst 2018 is ten opzichte van 2017 gestegen met € 94.600 (6,6%) en is €112.039 hoger dan begroot.

Mede door het inzetten van pinapparaten en QR codes tijdens de collecte is een hogere gemiddelde opbrengst per collectant behaald. Daarnaast is de totale opbrengst uit nalatenschappen ten opzichte van 2017 gestegen met €449.306 (43,3%). De stijging komt door de hogere gemiddelde opbrengst per nalatenschap.

Bestemde nalatenschappen

ten behoeve van:

Wetenschappelijk onderzoek Parkinson

Ontvangen 2018	Besteed in 2018	Niet besteed
€	€	€
20.873	20.873	0
20.873	20.873	0

K2 Baten van bedrijven

Donaties en giften algemeen

Bestemde donaties en giften

Totaal

Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
€	€	€
80.007	125.000	98.106
22.283	0	36.839
102.290	125.000	134.945

K3 Baten uit loterijorganisaties

VriendenLoterij

VriendenLoterij geormerkte loten

Lotto

Totaal

Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
€	€	€
677.153	600.000	858.680
362.192	400.000	333.221
386.232	275.000	361.504
1.425.577	1.275.000	1.553.405

In 2018 zijn de baten uit loterijorganisaties ten opzichte van 2017 gedaald met €127.828 (-8,2%). De daling komt met name door de lagere opbrengst van de VriendenLoterij.

De totale opbrengst uit de VriendenLoterij 2018 is €152.556 (-12,8%) lager dan in 2017. De hogere opbrengst van 2017 komt door de extra toekenning van de VriendenLoterij voor het project "Deelname productie van Centraal Medisch Centrum" ad €150.000.

In de baten 2018 van de VriendenLoterij is inbegrepen de baten van een ander door VriendenLoterij toegekende project 'Ready for Therapy' ad €137.550 (v.j. €120.034).

K4 Baten van subsidies van overheden

Ook in 2018 zijn geen subsidies van overheden ontvangen.

K5 Baten van andere organisaties zonder winststreven

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
	€	€	€
Bestemde bijdragen Stichting Spieren voor Spieren in wetenschappelijk onderzoek	324.746	305.000	320.285
Algemene baten van kerken, stichtingen en vermogensfondsen	65.866	90.000	26.118
Bestemde baten van kerken, stichtingen en vermogensfondsen	218.998	205.000	468.646
Totaal	609.610	600.000	815.049

Bestemde bijdragen van Stichting Spieren voor Spieren in wetenschappelijk onderzoek zijn besteed aan:

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
	€	€	€
Wetenschappelijk onderzoek SMA	0		57.500
Wetenschappelijk onderzoek Mitochondriële Myopathie	124.764		0
Wetenschappelijk onderzoek Spierdystrofie	124.982		0
Wetenschappelijk onderzoek Pompe	0		13.000
Wetenschappelijk onderzoek FSHD	75.000		124.976
Wetenschappelijk onderzoek Dystroglycanopathieën	0		124.809
	324.746	305.000	320.285

K6 Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten

De opbrengst heeft betrekking op de huuropbrengst huuropbrengst van Javastraat 84 b.g. ad €15.376 (v.j. €15.158).

K7 Overige baten

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
	€	€	€
Inruilwaarde bedrijfsauto	5.899	0	15.000
Opbrengst vakantiehuizen	143.448	145.000	149.474
Totaal	149.347	145.000	164.474

De huuropbrengst van de vakantiehuizen is ten opzichte van 2017 licht gedaald door lagere bezetting.

De bezettingsgraad van de vakantiehuizen is ten opzichte van 2017 gedaald tot 61% (v.j. 63%).

Het aantal verhuurde weken in 2018 was 317 weken (v.j. 329 weken).

Bestemde donaties en giften

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
	€	€	€
Baten van particulieren	287.624	500.000	287.964
Baten van bedrijven	22.283	0	36.839
Baten van andere organisaties zonder winststreven	218.998	205.000	468.646
	528.905	705.000	793.449

Opbrengst uit 'Bestemde donaties en giften' is €264.544 (-33,3%) lager dan in 2017.

Hogere bestemde donaties en giften in 2017 komt o.a. door een bestemde gift voor onderzoek naar FSHD ad €100.000.

	Ontvangen 2018	Besteed in 2018	Niet besteed
	€	€	€
Besteding bestemde donaties en giften:			
Wetenschappelijk onderzoek ALS	143.248	73.601	69.647
Fellowship	4.439	4.439	0
Wetenschappelijk onderzoek FSHD	75.000	75.000	0
'SMA de wereld uit!'	74.399	0	74.399
'GBS/CIPD de wereld uit!'	6.068	6.068	0
'Myotone Dystrofie de wereld uit!'	168.903	145.807	23.096
'FSHD de wereld uit!'	8.306	0	8.306
'DVN de wereld uit!'	20.700	20.700	0
'Pompe de wereld uit!'	27.842	0	27.842
Totaal	528.905	325.615	203.290

Niet bestede bedragen zijn via de resultaatbestemming toegevoegd aan de Bestemmingsfondsen.

L. Besteed aan doelstellingen

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
	€	€	€
L1 Wetenschappelijk onderzoek	2.897.026	4.214.000	3.507.252
L2 Patiëntondersteuning	1.450.882	1.456.000	1.286.678
L3 Voorlichting	1.587.508	1.429.000	1.478.155
Totaal	5.935.416	7.099.000	6.272.085
Bestedingspercentages			
	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
	€	€	€
Totaal besteed aan doelstellingen	5.935.416	7.099.000	6.272.085
Som van de baten	6.619.284	6.260.000	6.308.938
Som van de lasten	7.383.705	8.590.000	7.668.728
Bestedingspercentage doelstelling t.o.v. baten	89,7%	113,4%	99,4%
Bestedingspercentage doelstelling t.o.v. lasten	80,4%	82,6%	81,8%
L1 Wetenschappelijk onderzoek			
	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
	€	€	€
Wetenschappelijk onderzoek genezing			
Onderzoek genezing algemeen	1.489.664	1.500.000	1.879.405
Onderzoek genezing bestemd	74.000	730.000	130.532
	1.563.664	2.230.000	2.009.937
Moonshot	0	1.000.000	0
Onderzoek naar bewegingsstoornissen	80.873 *	0	236.014 *
	1.644.537	3.230.000	2.245.951
Wetenschappelijk onderzoek verbetering kwaliteit van leven			
Onderzoek verbetering kwaliteit van leven algemeen	461.535	500.000	743.447
Onderzoek verbetering kwaliteit van leven bestemd	145.807	0	199.187
	607.342	500.000	942.634
Stimulering onderzoekstalant			
Bijzondere leerstoel	250.000	0	0
Fellowships	94.000	90.000	90.000
Muscles2Meet	455	5.000	23.803
Bijdragen deelnemers Muscles2Meet	0	0	-1.711
Scholarships	12.000	14.000	8.000
Jaarprijs neuromusculaire ziekten	1.000	1.000	1.000
	357.455	110.000	121.092
Bevorderen van onderzoek			
Project patiëntendatabase	0	0	39.954
Projectsubsidies	31.000	100.000	0
Diversen	42.888	40.000	26.249
	73.888	140.000	66.203
Vrijgevallen subsidies	2.683.222	3.980.000	3.375.880
	-20.122	0	-103.697
	2.663.100	3.980.000	3.272.183
Toerekening kosten eigen organisatie	233.926	234.000	235.069
Totaal	2.897.026	4.214.000	3.507.252

De totale besteding aan wetenschappelijk onderzoek is ten opzichte van 2017 afgenomen met €610.226 (17,4%) en komt ten opzichte van de begroting lager uit met €1.316.974 (-31,3%).

In 2018 was €1 miljoen begroot voor een *moonshot*, een doel waarmee we de toekomst van spierziektepatiënten écht willen veranderen. In 2018 zijn stappen gezet voor de formulering van een *moonshot*, maar de daadwerkelijke toekenning zal pas in 2019 plaatsvinden. Hierdoor is in 2018 ruimte ontstaan om een procedure in gang te zetten voor een bijzondere leerstoel van €250.000. Daarnaast zijn in 2018 minder bestemde onderzoeken toegekend dan begroot (-€510.193) omdat twee van de betreffende onderzoeken nog niet getoetst waren. Indien van goede kwaliteit, zullen deze in 2019 worden toegekend. Indien van goede kwaliteit, zullen deze in 2019 worden toegekend.

* Betreft een toezegging aan de Parkinson Vereniging bestemd voor onderzoek naar de ziekte van Parkinson, gefinancierd vanuit bestemde nalatenschappen voor Parkinson.

L2 Patiëntondersteuning

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
	€	€	€
Verstrekte subsidies			
Patiëntenorganisaties	1.084.648	1.052.000	1.039.376
Individuele bijdragen	134.030	165.000	164.037
Projectsubsidies	228.574	83.000	123.787
Mutatie reservering subsidies patiëntenorganisatie	-150.000	0	-200.000
	1.297.252	1.300.000	1.127.200
Toerekening kosten eigen organisatie	153.630	156.000	159.478
Totaal	1.450.882	1.456.000	1.286.678

De besteding aan patiëntondersteuning is ten opzichte van 2017 gestegen met €164.204 (12,8%). De stijging komt met name door de hogere toekenning van projectsubsidies.

Onder de post verstrekte subsidies patiëntenorganisaties is inbegrepen de subsidietoekenning aan Spierziekten Nederland.

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
	€	€	€
<u>De post 'projectsubsidies' bestaat uit:</u>			
Project 'Gezonde Generatie'	89.024	0	0
Project 'Ready for Therapy'	137.550	83.000	120.034
Diverse projecten 'VriendenLoterij Hartenwens'	2.000	0	4.600
Overig	0	0	5
	228.574	83.000	124.639
Vrijval projectsubsidie	0	0	-852
Totaal	228.574	83.000	123.787

Het project 'Ready for Therapy' inzake de spierziekte SMA is gefinancierd door de VriendenLoterij. Het doel van dit project is voorlichting op maat voor de spierziekte SMA te geven en het bestaande medicijn zo snel mogelijk beschikbaar te krijgen voor Nederlandse SMA-patiënten. Het geld wordt besteed aan deelprojecten inzake voorlichting, onderzoek en lobby.

L3 Voorlichting

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
	€	€	€
Eigen activiteiten:			
Pers en publiciteit	33.571	30.000	32.774
Communicatie achterban	188.558	180.000	191.804
Online voorlichting	110.005	60.000	60.024
Voorlichtingscampagnes	329.326	152.000	217.328
Voorlichtingsevents	34.681	65.000	30.586
Voorlichting via wervingsactiviteiten	112.522	138.000	155.100
	808.663	625.000	687.616
Toerekening kosten eigen organisatie	778.845	804.000	790.539
Totaal	1.587.508	1.429.000	1.478.155

De totale voorlichtingskosten zijn ten opzichte van 2017 gestegen met €109.353 (7,4%) en komen €158.508 hoger uit dan begroot. Hogere kosten in 2018 komen met name door de hogere kosten met betrekking tot voorlichtingscampagnes en online voorlichting. In 2018 is de voorlichtingscampagne 'spierziekten spelen met je leven' ontwikkeld om de bekendheid van spierziekten en van het fonds te verhogen. De campagne werd ondersteund door commercials op tv/radio en social media.

Onder de post 'Voorlichtingsevents' is de opbrengst van het dansevent 'Free To Move' ad €53.543 (v.j. €51.731) in mindering gebracht als bijdrage voor de kosten.

Wervingsactiviteiten leveren ook een directe bijdrage aan de bekendheid van spierziekten. Het publiek wordt tevens geïnformeerd over de onderzoeken voor de diverse spierziekten. Om die reden wordt een deel van de wervingskosten toegerekend aan voorlichting.

M. Wervingskosten

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
	€	€	€
Kosten collectemateriaal	82.498	48.500	62.699
Werving collecte	80.049	93.500	78.601
Overige kosten collecte	18.176	18.000	15.104
Loyaltyprogramma	0	0	0
Kosten regio's	51.496	55.000	81.965
Werving donateurs	87.216	120.000	102.947
Acties	24.860	40.000	18.112
Kosten geormerkte loten VriendenLoterij	98.078	100.000	99.000
Overige wervingskosten	12.850	50.000	13.123
Toerekening kosten eigen organisatie	455.223	525.000	471.551
Totaal	707.859	743.000	705.806
	1.163.082	1.268.000	1.177.357

Kostenpercentage wervingskosten	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
	€	€	€
Wervingskosten	1.163.082	1.268.000	1.177.357
Som van de geworven baten	6.454.561	6.100.000	6.129.306
Kostenpercentage wervingskosten	18,0%	20,8%	19,2%

De totale wervingskosten 2018 zijn binnen de begroting gebleven.

Onder 'Kosten collectemateriaal' zijn de inkoop- en vervoerskosten van de collectematerialen opgenomen.

Deze kosten vielen hoger uit met name door stijgende vervoers- en inkoopkosten.

Kosten 'Werving collecte' hebben betrekking op kosten van telemarketingsbureaus voor het werven van collecte-organisatoren en collectanten.

Onder 'Overige kosten collecte' zijn inbegrepen de kosten van kleine attenties voor vrijwilligers en jubilarissen.

'Kosten regio's' hebben betrekking op kosten die regiomangers maken voor het coördineren en begeleiden van alle collectewerkzaamheden.

Onder kosten 'Werving donateurs' zijn met name de productie- en portokosten van mailings opgenomen.

Lagere kosten in 2018 komen met name door het lagere aantal verzonden mailings.

In 2018 werd eveneens geïnvesteerd in het werven van geormerkte loten van de VriendenLoterij. Van elk verkochte lot is 50% van de lotprijs bestemd voor het fonds.

N. Kosten beheer en administratie

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
	€	€	€
Toerekening kosten eigen organisatie	285.207	223.000	219.286
Totaal	285.207	223.000	219.286

Kosten van beheer en administratie zijn die kosten die de organisatie maakt in het kader van de (interne) beheersing en administratievoering en niet worden toegerekend aan de doelstelling of werving van baten.

De toerekening van de kosten eigen organisatie, in procenten per doelstelling, is bepaald aan de hand van de geschatte urenbesteding per medewerker per doelstelling in het boekjaar. Hogere kosten beheer en administratie komt met name door de hogere personeelskosten, kantoor- en algemene kosten.

De volgende kostenposten zijn voor 100% toebedeeld aan de kosten beheer en administratie:

- bankkosten
- accountantskosten
- advieskosten

Kosten van uitzendkrachten worden toebedeeld aan de bestemmingen waarvoor de uitzendkrachten zijn ingehuurd.

Kostenpercentage beheer en administratie

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
	€	€	€
Kosten beheer en administratie	285.207	223.000	219.286
Som van de lasten	7.383.705	8.590.000	7.668.728
Kostenpercentage beheer en administratie in % totale lasten	3,9%	2,6%	2,9%

O. Kosten eigen organisatie

		Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
		€	€	€
O1	Personeelskosten	1.696.111	1.717.000	1.635.878
O2	Huisvestingskosten	38.483	60.000	55.485
O3	Kantoor- en algemene kosten	372.839	330.000	371.103
O4	Afschrijvingen	52.034	53.000	47.712
	Totaal	<u>2.159.467</u>	<u>2.160.000</u>	<u>2.110.178</u>

De stijging van de kosten eigen organisatie wordt met name veroorzaakt door de stijging van de personeelskosten als gevolg van de stijging van het aantal fte's.

O1 Personeelskosten

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
	€	€	€
Lonen en salarissen	1.163.062	1.173.000	1.121.011
Sociale lasten	205.906	220.000	180.381
Pensioenen	259.359	247.000	241.785
Ziektekostenverzekeringen	13.050	15.000	14.068
Ontvangen ziekengeld	-9.964	0	-9.109
Belaste vergoedingen	5.706	0	8.694
Reiskosten woon-werkverkeer	15.451	17.000	16.866
Mutaties reservering vakantiedagen	12.562	20.000	20.379
Overige personeelskosten	<u>30.979</u>	<u>25.000</u>	<u>41.803</u>
	<u>1.696.111</u>	<u>1.717.000</u>	<u>1.635.878</u>
Gemiddeld aantal werknemers in fte's:	23,0	24,5	22,7
Aantal werknemers in fte's ultimo boekjaar:	23,6		22,7
Aantal werknemers ultimo boekjaar:	27		26

O2 Huisvestingskosten

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
	€	€	€
Gas/water/licht	10.819	9.000	6.738
Onderhoudskosten	0	20.000	20.000
Overige huisvestingskosten	<u>27.664</u>	<u>31.000</u>	<u>28.747</u>
	<u>38.483</u>	<u>60.000</u>	<u>55.485</u>

De post 'Onderhoudskosten' betreft de jaarlijkse dotatie aan de voorziening groot onderhoud.

In 2018 is het meerjarenbeleidsplan voor groot onderhoud herzien. De dotatie voorziening groot onderhoud is hiermee afgestemd. Momenteel is de voorziening voldoende om groot onderhoud op termijn op te vangen. Een dotatie in 2018 kan achterwege blijven. Onder 'Overige huisvestingskosten' zijn inbegrepen de kosten van gemeentelijke belastingen en verzekeringen.

O3 Kantoor- en algemene kosten

	Werkelijk 2018 €	Begroting 2018 €	Werkelijk 2017 €
Portokosten	18.554	16.000	20.105
Telefoonkosten	14.683	16.000	14.272
Kantoorartikelen	9.809	9.000	7.229
Drukwerk	4.166	5.000	2.927
Contributies	39.993	41.000	39.756
Bankkosten	20.958	22.000	19.801
Accountantskosten	36.247	35.000	34.716
Advieskosten	75.725	28.000	28.328
Werkzaamheden derden	4.406	4.000	3.753
Kosten automatisering	87.148	95.000	143.594
Organisatiekosten inzake vrijwilligers	5.595	3.000	4.617
	<u>317.284</u>	<u>274.000</u>	<u>319.098</u>
Overige kantoor- en algemene kosten	14.430	16.000	12.729
Reis- en verblijfkosten	41.125	40.000	39.276
	<u>372.839</u>	<u>330.000</u>	<u>371.103</u>

In 2018 hebben wij in totaal €75.725 besteed aan advieskosten, hetgeen €47.725 hoger is dan begroot. De advieskosten hebben onder andere betrekking op organisatieadvies.

O4 Afschrijvingen

	Werkelijk 2018 €	Begroting 2018 €	Werkelijk 2017 €
Afschrijvingen	52.034	53.000	47.712
	<u>52.034</u>	<u>53.000</u>	<u>47.712</u>

P. Saldo financiële baten en lasten

	Werkelijk 2018 €	Werkelijk 2017 €	Werkelijk 2016 €	Werkelijk 2015 €	Werkelijk 2014 €
Rentebaten uit spaarrekeningen en deposito's	24.292	39.151	52.492	75.879	80.875
Rentebaten uit obligaties	187.408	187.259	230.397	285.031	314.869
Rentelasten	0	0	0	0	0
Subtotaal rentebaten en -lasten	A 211.700	226.410	282.889	360.910	395.744
Dividend	B 91.239	90.656	92.652	92.722	129.311
Gerealiseerde koersresultaten	322.243	544.303	514.755	531.994	152.465
Ongerealiseerde koersresultaten	-762.348	-87.664	-148.177	-77.340	381.845
Subtotaal gerealiseerde en ongereaal. koersresultaten	C -440.105	456.639	366.578	454.654	534.310
Totaal financiële baten en lasten	A+B+C -137.166	773.705	742.119	908.286	1.059.365
Af: kosten van beleggingen	-68.757	-75.069	-77.570	-75.981	-69.793
Netto beleggingsresultaat	<u>-205.923</u>	<u>698.636</u>	<u>664.549</u>	<u>832.305</u>	<u>989.572</u>
Begroting	<u>460.000</u>	<u>490.000</u>	<u>675.000</u>	<u>925.000</u>	<u>925.000</u>
Gemiddeld belegd vermogen (excl. liquiditeiten)**	10.101.557	10.438.966	11.491.621	13.326.218	14.632.875
Rendement beleggingen (exclusief liquiditeiten)**	-2,3%	6,3%	5,3%	5,7%	6,2%
Gemiddeld jaarlijks rendement in vijf jaar (exclusief liquiditeiten) (%)					4,2%

** O.b.v. gemiddeld belegd vermogen volgens waarderingsgrondslagen Prinses Beatrix Spierfonds.

Bezoldiging bestuur en directie

Bezoldiging bestuur

Zoals vastgelegd in onze statuten, ontvangen de bestuursleden geen vergoeding voor hun werkzaamheden en er worden ook geen onkostenvergoedingen betaald.

Aan de bestuursleden zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

Bezoldiging directie

Naam	J.-I. de Ruijter
Functie	directeur
Dienstverband	
Aard (looptijd)	onbepaald
Uren	37,5
Parttime percentage	100
Periode	1/1-31/12
Bezoldiging (in euro's)	
Jaarinkomen 2018	
Brutosalaris	105.300
Vakantiegeld	8.775
Vaste eindejaarsuitkering	0
Jubileumuitkering/uitbetaling	0
Niet opgenomen vakantiedagen	0
Totaal	114.075
Belaste vergoedingen/bijtellingsen	2.275
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	30.000
Overige beloningen op termijn	0
Uitkeringen beëindiging dienstverband	0
Totaal Bezoldiging 2018	146.350
Totaal 2017	137.606

Het jaarinkomen 2018 van de directeur (gebaseerd op functiegroep H met een BSD-score van 425 punten) bedraagt EUR 114.075 en blijft onder het gemiddelde maximum (EUR 117.584) van functiegroep H volgens de Regeling beloning directeuren van goederdoelen organisaties.

Ook de 'Totaal Bezoldiging 2018' (Jaarinkomen 2018 inclusief belaste vergoedingen/bijtellingsen, pensioenlasten, overige beloningen op termijn en uitkeringen beëindiging dienstverband) blijft onder het in de regeling opgenomen maximum (EUR 189.000) en staat in een redelijke verhouding tot het Jaarinkomen.

Voor een toelichting op het beleid en de uitgangspunten voor de directiebezoldiging verwijzen we naar het bestuursverslag op onze website (hoofdstuk Organisatie (Directie)).

De belastbare vergoedingen/bijtellingsen betreffen de bijtelling wegens privé gebruik van de bedrijfsauto.

De pensioenlast betreft het werkgeversdeel van de aan de pensioenverzekeraar verschuldigde premie.

Aan de directeur zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

Vaststelling jaarrekening

Het bestuur van het Prinses Beatrix Spierfonds heeft de jaarrekening 2018 vastgesteld en goedgekeurd in de vergadering van 26 april 2019.

Resultaatverdeling

Het bestuur heeft de verdeling van het resultaat van het boekjaar 2018 ad €970.344 (negatief) zoals opgenomen in de staat van baten en lasten goedgekeurd.

Origineel getekend door bestuur

Mevrouw J.M. Cramer
(Voorzitter)

De heer J.G. ter Avest
(Vicevoorzitter, Penningmeester)

Mevrouw A.E. van der Pauw
(Secretaris)

Mevrouw M.J.G.H. Smeets
(Bestuurslid)

De heer J.J. Driessen
(Bestuurslid)

De heer P. Scheltens
(Bestuurslid)

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De accountantsverklaring is opgenomen op de volgende pagina.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting Prinses Beatrix Spierfonds te Den Haag.

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Prinses Beatrix Spierfonds te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Prinses Beatrix Spierfonds per 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de samengevoegde balans per 31 december 2018;
2. de samengevoegde staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Prinses Beatrix Spierfonds zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

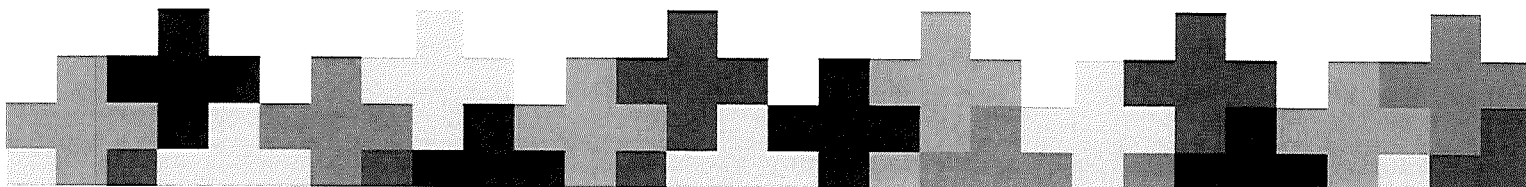
B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit het bestuursverslag.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Oranje Nassaulaan 1
1075 AH Amsterdam
Postbus 53028
1007 RA Amsterdam

Telefoon 020 571 23 45
E-mail info@dubois.nl
www.dubois.nl
KvK nummer 34374865

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag, in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen, of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

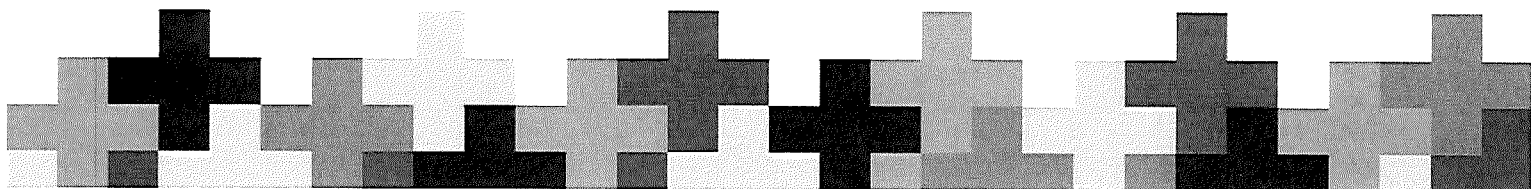
Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze controleverklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 3 mei 2019

Dubois & Co. Registeraccountants

Origineel getekend door:
A.P. Buteijn RA

